

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785,
ת.ד. 136. מען למברקס: "עולמפרט"
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שהם בע"מ, ת"א, טל. 62239.
ההפצה: דוד סופר ובניו, תל-אביב.
המסרכת איננה אחראית לחוקן המודעות

הערך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורכת-משנה:
דוב איתן, אורי סלע

עורך כתיבה:
עורך תבנית: עורך ציור

כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:
ישראל ביבר, ניצה נבי, שייק גלור, ילי גלילי, דויד הורוביץ, רותי ורר, רוגי ווהר, אברהם תרסו, אוסקר טאובר, אלכס ססיס, אביבא ססו, עסוס סינו, שלמה קרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

216 י"ב

משום מה, הפך העולם הזה בשבועות האחרונים לנושא חביב מאד על דפי של היומן על המשמר. אחרי שני מאמרים של מאיר יערי, הצטרף השבוע למערכת גם הסופר משה שמיר במאמר ארוך, על שני טורים של העיתון.

מאמרו של יערי היו חיכות הוגן, מתוך נקודת השקפה השנויות במחלוקת, ואפשר היה גם להשיב עליהן בהגינות. קשה הרבה יותר לנהוג כך לגבי משה שמיר. הוא לא התמך לחיכות הוגן מלכתחילה.

בנתחו לאורך ולרוחב כל עמוד ועמוד באחד מגלינות העולם הזה, טרם שמיר ומצא בכל אחד ואחד מהם מנה שופעת של שקר, גיפתי, דמגוגיה והעמדת פנים. את הראיון עם אותו רמאי הידוע בכינויו "חוסידל" (אתה, הקורא, וכך כהדאי רשי מה זאת) מגדיר שמיר, למשל, כהתפעלות והפרצה למעשי תככים, פשע, חיי הוללות וניחון. נחוצה מידה גדושה ביותר של סיפסופט מופלגת כדי להגיע למסקנה כי זאת. מאחר שמשגה שמיר אינו סיפס — כלל לא — מוכרחים לחשוב על מגיעים אחריהם, עגומים הרבה יותר, שהגיעו לה יצג את עצמו כטיפשי.

משה שמיר הוא איש שהיה לי הכבוד למנות אותו בין ידידי, במידה מסוימת. במקום חיכות אתה, מרשה לי לספר לך על שיחה שקיימת עם מחבר הוא הלך בשדות ומלך בסר ודס לפני שבועות אחדים.

באותה תקופה הקף עדיין שמיר את ה' עולם הזה רק בעל פה. לעומת זאת, התפנה לעתים קרובות מעיסוקו העמיק בהיטי סוריה הישראלית העתיקה כדי לרדת בכל זאת אל בעיות היסודיים השופטות ולתקוף את העיתונות ובשיטתיות את כל הלוואים לגנר התופעות השליליות של המשטר. דומני כי השיחה התנהלה לאחר שהקדיש את קול-מוסו המהיר והשגון להתקפת-חץ על שור דת המתנדבים.

פתחתי ואמרתי לו באותה שיחה, כי אני מוכן להניח אתו יחד, לצורך החיכות כי מובן, כי שורת המתנדבים, העולם הזה וכל השאר הם תופעות פסולות בתכלית, שראוי לעקרן מן השורש מאדמת ישראל. אבל, שאלתי אותו באותה שיחה, אם נסי לק ממשלים אלה, האם אין הוא רואה ב' חברה הישראלית תופעות נוספות, בשטי חים אחרים ובחוגים אחרים, הראויות לש' מוסו מטרר דחופה לחיצי?

הוא ביקש עם אתן לו דוגמה ממשית, מקרה מוגדר. ואני העליתי במקרה באותו רגע, מתוך גתר המקרים שפוטפטי, את פרשת שני קציני המטרה זינגר ומינוקובי סקי, אשר כפי שקבעה שופטת השלום מינה שמיר, שיקרו ביועדין ובמודי על דוכן העדים בבית-המשפט כדי לטפול עלילת-שקר על הקצין המודח זאב שטיינברג.

משה שמיר הסכים אתי, באותה שיחה, כי "אם אומנם יתברר לו" שקרה מקרה אשר כזה, כי במשטרת ישראל מוסיפים לשרת קצינים אשר בית-המשפט קבע לגביהם הם שהם מבטימים עלילות ונשבעים לשקר, תהיה בעובדה כזאת סכנה לעתיד חיינו ב' ישראל לא פחותה בחומרתה מאשר, למשל, קיומם של העולם הזה או שורת המתנדבים או שניהם ביחד. הסכמה, כי עובדה כזאת עלולה להוביל בישראל (כמו בכל מקום אחר) למשטר אימים נורא.

ובכן, אמרתי, אם כאלה פני הדברים, לא אבקש ממך כי תחזור בך ממה שאמרת ותאמר על העולם הזה או על שורת המת-נדבים. אבקש רק דבר אחד: כי תכתוב רק פעם אחת, באותה חריפות — לא יותר — גם על פרשת הקצינים זינגר ומינוקובסקי (או כל פרשה אחרת מאותו הסוג). התבטאתי באותה שיחה לא בלי חריפות. אמרתי לשמיר גלויות, כי כל עוד לא יעשה כך, הרי אני, כאחד מקוראיו ומכריזו, אציטרך לחשוך בו במידה לא קטנה של חוסר יושר אישי.

הוא הצטדק באמרו, כי פרשת הקצינים זינגר ומינוקובסקי (וגם כמה פרשות אחרות) אינה נהירה לו במידה מספקת. גם מן הנימוק הזה, על הירויות, עלה ריחה הדק והכוסס של הצליפות. אבל הוא הדדו להבטיחני כי יחקור בדבר עד תומו. יש לו, כך אמר, מקורות אינפורמציה משלו ודרכים משלו לברר את פרטיהם של עניינים מסוג זה.

במקום התשובה הברורה, החד-משמעית, באו השבוע שני טורי השמצה על העולם הזה. ישנם שני צדדים בישראל, מסביר שמיר. האחד הוא הצד החלוצי (אינו מילה; אינו מילה!). הוא כולל את כל הטוב, מן הבניין ועד התרבות. השני... נו, השני הוא כמובן הזנות, הגאווה, הפרונגראפיה שורת המתנדבים והעולם הזה.

ולאיוה צד שייכים, מר שמיר, הקצינים זינגר ומינוקובסקי, למשל? אתן יחד, "לכו" חות החלוצים, לתנועת העבודה, לספרות ולתיאטרון הטוב, לערכי התרבות הלאומיים והאנושיים? אבקשך לזכור, כי טרם אמרת את ההיפך מזה. טרם אמרת.

אבל אתה לא תשכנע אותי כי הפשטנות שבה הצגת את הבעיה היא באמת השקיה המחשבת שאליו אתה מסוגל להגיע. קי החוית, זאת אתה יודע יפה, אינו עובר בין הגיון לבין מלחמת בני אור. לא הדי זית העיקרית. המערכה העיקרית נוטשה בן אלה הרוצים מדינה שהורה יותר, מתוקנת יותר, אתה ושכמותך, שבחרתם במה ש' בחרתם, לא תצלחית לטשטש את הבעיה העיקרית הזאת. איש גם לא יאמין למל' המתן הנוקבת בפרונגראפיה ובגאווה, כבי יכול. הרשה לי להזכיר לך כי בבטאון מסויים, אשר בענייני פרונגראפיה וסגנון קלוקל עבר על כל קודמיו, התפרסם דרך קבע דחקה טור מפרי עטף.

כל הענין מזכיר במידה לא מעטה את הבדיחה המפורסמת על אותו אדם שביקר בתערוכת תמונות של רמבראנדט והחל למ' תוח ביקורת קטלנית, עד ששומר המוזיאון לחש לו: "כנראה לא הבנת, אדוני, לא התמונות עומדות כאן לביקורת, אלא ה' מבקרים."

וזה גם מצבך, משה שמיר. לא מפני ש' אסור להתיקף את העולם הזה. להיפך, ב' עונג רב, בכל פעם שאתה מרגיש צורך בכך. אלא שאם נעמיד לרגע קצר אחד את שורת העניינים הציבוריים שבהם לא מול שורת העניינים הציבוריים שבהם לא לחמת — תתקבל תמונה מאלפת מאד: ית' ברר, כי מימך לא נכנסת לשום מערכה שבה לא כדאי להילחם. כי מעולם לא שלפת את הרובה הקטן שלך, אלא אך ורק בצידם של התותחים התזוקים.

המשטר הזה, שיש הרבה מה לגנותו, יש לו גם תכונה אחת נאה: הוא שומר טובה למוקיריו. יש הוצאות ספרים גדולות ו' מאורגנות המשלמות שכר-סופרים בעין שו'

בה יש עיתונות המוסיפה גם היא מצידה שכר נאה בעד מאמרים. יש פרטי ישראל ופרטי ביאליק ופרס רופין של עיריית חיפה ופרס עיריית חולון ואגודת סופרים המחלקת כיבודים ועלויות וטובות הנאה. ויש תיאטי רונים (המיוצגים בארצות-הברית על-ידי קרן נורמאן) המציגים מחזות ומשלמים 4% מההכנסות ברוטו למחזאי, ועוד לפני כן יש תלים המזמין את המחזות ומשלם את שכרם בעין יפה, מבלי להחזיר לעצמו אחר-כך את חלקו כאשר המחזה מוצג בתיאטרון המשלם אחוזים כג'ל. ובשעה רצון — מי יודע? — יש גם ראש ממשלה העשוי לקרוא קטעי ספרות הנוגעים במ' יותר ללבנו מעל במת הכנסת. כבוד גדול, כבוד גדול.

כל זה, מר שמיר, שייך כמובן למחנה החלוצי, שגם אתה וגם הקצינים הנוכחים גם חלק ממנו. וזוהי אולי הסיבה שמעולם לא פגעת במחנה חלוצי מפואר זה, שתמיד נזהרת תכלית והיריות בכבודם של כל הסריהכבוד, שתמיד היית הוגן מאד כלפי

מכתבים

איחוד הירדן
התוכנית של איחוד הירדן (העולם הזה 1025), כשתתפרסם בכל העולם, תמצא אני שום שיתעסקו בו ציניות בהוצאתה למועל. יתכן ועל-ידי כך יצליחו להביא בזמן הקי רוב לשלום בינינו לבין ירדן ואחרי כן אולי עם שאר ארצות ערב. אני תפילה ש' אלקים יהיה בעזרונו.

נ. ב. חבקין, ירושלים

איזה ערך יש לתוכנית יפותל כל עוד אין הערכים רוצים אפילו להידבר עם נציגינו ולהכיר בקיומנו, איך אפשר לחשוב ש' יסכימו אפילו לחשוב על תוכנית מעין זו? התוכנית לאיחוד הירדן היא בבחינת חזון לאחריית הימים.

ברוך וילנסקי, תל-אביב

... תוכנית מעניינת, אם כי אני כשלעצ' מי רואה בה רק פיתוח יתר של העיון ה' מדינה הדו-לאומית, כיצד רחוקה את, ההחשב ביורה: חסר לשכנע את אורחי מ' רח הירדן שיסכימו לקבלה.

ק. פנטל, בת-ים

1:1
כאחת המפייכות התערבתי עם חברי על זהות חברי המערכת. אני התערבתי שחשתי כרי המוסיקה בראש הנליון אמיתית, וחי מי ניצח?

ירום גואל, תל-אביב

שייכים. כמה מחברי המערכת רשומים בס' עם בלבד, כדי להקל על ניהול חקירות.

חייל או חלוץ
מחקרם בקרב חלמידי הכחות בבתי-הספר העממיים, אודות בלייתם בין חייל לחלוץ (העולם הזה 1024) הוא דבר חיובי כשל לעצמו ויכול לגלות רבות לגבי רכבה של מערכת החינוך שלנו. אולם מאידך אין להאי שום יד' בו. התי בתקופה כה סוערת, על כי הוא רוצה להיות חייל ולא חלוץ. אין לררוש מילד בביתה ב' שיער חלוציות מהי. נכון שיש הכרח בכמה טיונים בתוכ נית הלימודים, על מנת לעקור מ' השורש את הנימה התורח כפי הילדים — אני רוצה להיות חייל כדי להרוג ערבים! לאו דוקא הרצון המיליטריסטי של ילדיו עירך להראי אותנו, אלא אותו רצון הסקנו ודי חלוצי — להרוג ערבים.

חיים עזיאל, תל-אביב

אני משוכנע שדעתם של ילדי כבר על עניינים אלה היא הרבה יותר עניינית ובע' לת' משמעות חלוצית, אנכי, חמישה מכו הילדים רוצים להיות דווקא מייסים. מל' הכבוד, שיעציתו ושיהיו, אבל ידוע שכל מייסיים הישראלים שהפילו עד כה מטוסי אויב הם כולם ילדי מושב או כפר. אא טיים עירוני שהוא לא הצליח עוד להפיל מטוס אויב.

א. אשל, באר-שבע

יישר כוחם על הקירה המאלפת... נרי אה לי שיותר מאלף יותר מעניין יהיה לערוך סקר רוסה לגבי הנוער הסתבר. ד"ר פנחס רוזנבלט, מקוה ישראל

העורך סבור שיד המסחנים אשמה ברעות הנוער העברי. מספקנו זו נוספטיה. המציאות הסחיריה במשך השע שנות קיומה של המ' דינה, כל המעשים הנוראים שעוללו לנו ה' ערבים — אפילו עוד לפני שהמדינה — אייאפשר להתעלם מקיומם והשפעתם על נפש הנוער העברי. יד הנוער העברי תמי שיש תמיד להיות רוע פלדה מוחצת, מני צחה.

יצחק י. הללי, ירושלים

תיירות גרמנית
האונתי לתוכנית כקול ישראל ושמתתי בין היתר ויבות על שאלה שנשאלה בקשר לתיירות הגרמנית בארץ שנתחל בקיץ זה. אני חושב שהגיעה השעה להעיר את האוכי לסיסה הישנה את שנתה. יש לעורר את העם ולמחות על כל התיירות המוהפת אשר עלולה לבוא. הגיעה השעה לעשות משאל בין התושבים על בעיה זו.

משה ב', תל-אביב

היותם לררזים
זועזועתי עמוקות למקרא מכתבו של ניסים נאסר ארין (העולם הזה 1020), בו הוא מספר על כמה מאנשי יגור שהעזו להעלות על שפתיים את הדיעה כאילו הדרוזים בישראל הם אויבים בפועל. הייתי רוצה ל'

הבלתי-הגונים. ובעת ובעונה אחת, היית חוקפני מאד כלפי אויביהם.

זוהי כמוך וזאתך. אין אדם חיב לכי חור לעצמו דווקא את הקשה שבדרכים, בפי רס אם היא בלתי-חלוצית כל כך, בניגוד לדרכך שלך. הצד היחיד הבלתי-נעים ב' עניין הוא הצביעות. כל עוד לא תסלק פרט בלתי-הארמוני זה, נדמה לי כי אציטרך לחשוב בצער רב כי רק ברכה טמונה בכך שכל קורא נוסף של העולם הזה הוא קורא אחד פחות לדריךך אתה, כפי שאתה מתלונן מרה.

ועוד מלה אחת: אל נא תשיב לי, מר שמיר, בחיכות על העולם הזה. זה מיותר, וגם לא על כך חשוב. אם רצונך להוכיח לי כי טעיתי בכל מה שנאמר כאן, עוד הדרך פתוחה: עדיין יכול אתה לכתוב אותו מאמר על הקצינים זינגר ומינוקובסקי. אם לא צדקתי, אני מצפה לקרוא מאמר זה בשבוע הבא.

אורי 880

ציין ולהזכיר מעשיהם של כמה מאותם "אויבים":

1) בפריצה הנדולה של הפלמ"ח לעת לית, בשנת 1946, נתעכבה אחת המחלקות בשמח וניצלה רק הודות לקורה שקיבלה מספר ה"אויבים" לית אל כרמל.

2) אחרי השבת השחורה המפורסמת סיבל אבא הושי, שהיה מבוש על-ידי הכריסים כדאחד ממנהיגי ההנהגה, סחסה ומיסתור ב' ביתו של ה"אויב" שייך לביב אבו רוסו מעוספיה.

3) לפני שש שנים הצטרף עיר דרוזי אחד למס"י. הוא נענש על-ידי בני עדתו, נורה ונודה מעמ, דתו ועדתו. כבר אז ייחסו הדרוזים השתיכות למס"י ככנידה במדינת ישראל.

4) אולי שמעו חבדי יגור על אחד ה'ון חיים הידועים. צעיר בו 20 זה ניום לצה"ל והגיע לשיטת שפעטים מעירינו הניעו אלי. הוא הניע לרגת ספל ראשו ב' יחידה קרבית, השתתף במכצע נבורה לחי' סול' מסתננים. כיום הוא מוסל בבית-החולום בתל-השומר. לאחר ששתי רגליו נקטעו ב' מכצע קוש.

5) סנו מאחד הכפרים הדרוזיים, "אויב" היוצא למסיה לאחר שבמשך כל שנות קיום צה"ל שירת בו. עם צאתו חללים לניס לצבא את בנו בכורה, שהוא בן 17. מעניין לדעת כמה אפרוחים כגיל זה היוצא כבר מתמטח חללי לשרת בצבא.

בושו והכליב, לכמ, בני יגור. עוררתם בוז ושאם נפש בקרב מיטב הלוואים מערכות ישראל.

רפי עפרון, תל-אביב

ברצוני לספר על עוד סיפוס שנעשה לי בללל היותי בו העדה הדרוזית. זה זמן רב שאני עובר באילת כשומר ועובר קבוע. לאחר שכל שאר העובדים במפעל התנדו לעבוד במשמרת ארוכה, הנמשכת מס' אחרי הצהריים עד לשמונה בבוקר, לפני חודש קיבלתי התראה מסר חירום, ממנהלי מסר רוח, שעלי לעזוב את עבודתי מכיון שאינני שולט בעברית. הוכחתי לו שאני יודע את השפה והוסכם שהיה שומר קבוע במפעל. אחר-כך קיבלתי הופשה לתקופה קצרה, כפי שהניע לי. כשהחיתי, בתום החופשה, התברר כי מסומי נתפס על-ידי אחר אולי לי שורה יתר.

אני מסתובב ומן אורך מפוסר למוסר ושוכלתים אותי מאחד לשני. קיבלתי ראיין רעם רי אמנט, מהל עבודה קבוע במסר רוח, ותשובתו הייתה שלילית בלי להודיעני מה היא סיבת ה'טור. אני מאהל כלל אחי הדרוזים שילמדו לקח לחיים ושיקבלו אתי וכויותיהם בלי לסכול.

ניסים

אל הסואי!
קראתי על המלחים המתנדבים לאנתי הי מבחן (העולם הזה 1023). שמי הוא אברהם בן אבו. אני בו 18. עולה חדש ממעיר מסוטס שבספרד. יש לי עוד שני חברים שששם הם אבו שמעיה, יליד מנג'יר ואב' רחם אסיאס, יליד אלג'יר. אלהנו רוצים להתנדב לעבוד את תעלת הסואי באנתי הסכחו.

אלברטו בן אבו, גבולות

שמעתי שאפשר להתנדב לאנתי מבחן דרך תעלת סואי. אני מוכן להתנדב. שמי יעקב בן נעים, נולדתי בסטואו שבמרוקו הספיר דית. אני מקוה שצליח במבחן.

יעקב בן נעים, דואר נע הנגב

העולם הזה מערר את המתנדבים על אומץ ליבם. אולם על העולם הזה הוראם הכתובה הנכונה את צוות אנתי המיבחן. הכתובה הנכונה להפניית הבקשות: איגוד הימאים, מועצת פועלי חיפה, חיפה.

הכובע בוער
קראתי במדור, "העולם הבא" (העולם ה' זה 1023) את הסיפור על השליח שפיתה אישנה יהודיה, ל' מ. לוויין בואנטוס איירס, כל שחר וניכרת בה גיפת השמצת חלוצינו. המסלמים חובתם לאומה בחי' לאלי. אקה שלחבא לא תנחור בדרך של השמצה אישית. ויקסור בן בשט, ירושלים

לרגלי השליח בוערים המסכססים. העולם הזה כלל לא נקב בשם כלשהו במסור את ה' סיפור הניל. המעשה הוא אמיתי, וקרה לפני כמה שנים.